

Utbildningsinspektion i Sotenässkolan, grundskola 7-9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Sotenässkolan och besökt skolan den 14 och 15 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och övriga skolförfattningar. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets hemsida www.skolverket.se/inspektion.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Sotenässkolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sotenässkolan intervjuades rektorn, personal, elever och föräldrar. Spontana samtal fördes även under besöket med såväl elever som personal. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Sotenässkolan	Antal elever
Grundskola	356

Sotenässkolan ligger i Kungshamn och är kommunens enda skola för elever i årskurserna 7–9. Inför årskurs 7 kommer elever från Kungshamn-Åsensskolan, Smögens skola, Bovallstrands skola och Hunnebostrands skola till Sotenässskolan. Skolans personal arbetar i tre arbetslag, där samtliga årskurser ingår i varje arbetslag. Skolan har få elever med annat modersmål än svenska. Särskolan har lokaler i anslutning till Sotenässskolan, men behandlas i en särskild rapport.

Skolan har valt två profileringsområden: Miljö samt Kust och Hav.

Skolan består av ett flertal byggnader från 1960-talet

Sammanfattande bedömning

Som helhet erbjuder Sotenässskolan utbildning av god kvalitet. Det arbete med normer och värden som bedrivs på skolan har resulterat i en god stämning. Eleverna utvecklar normer och värden enligt de nationella målen samt kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Undervisningen är allsidig och lärarna har i allmänhet en god förmåga att följa upp elevernas lärande. Inspektionen visar att de elever som är i behov av stöd också får stöd. Skolans styrning och ledning är av god kvalitet. Inspektörerna anser att skolan har ett väl fungerande system för kvalitetssäkring. Personalen upplever att Sotenässskolan är en skola i utveckling.

Det finns emellertid behov av förbättringsinsatser för Sotenässskolan inom följande områden:

- Skolan bör uppmärksamma skillnaden mellan pojkars och flickors betygsresultat för att finna orsaker och åtgärder om så behövs för att säkra likvärdigheten i utbildningen.
- Kvalitetssäkring av betygen bör förbättras och skillnaden mellan resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 och elevernas avgångsbetyg från grundskolan i ämnet matematik bör analyseras.
- Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör även omfatta kränkningar som kan äga rum mellan personal och elever.
- Elevernas möjligheter till inflytande, delaktighet och ansvarstagande bör utvecklas, så att alla elever enligt läroplanen ges möjlighet till inflytande över sitt lärande.
- Skolan bör arbeta vidare för att förtydliga läroplanens och kursplanernas mål för eleverna.
- Den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Vid inspektörernas besök råder en god stämning i klassrum och korridorer. Flertalet elever uttrycker att de trivs i skolan och har bra lärare. Enligt skolans kvalitetsredovisning eftersträvar skolläda och personal att skapa tillitsfulla relationer, där vuxna tar sig tid för samtal och prioriterar att stödja eleverna.

Officiell statistik visar att andelen elever vid Sotenässkolan som når behörighet till gymnasiet ligger högre än nivån för riket. År 2004 var 95,7 procent av eleverna behöriga till nationellt program. För flickornas del var samtliga dvs. 100 procent behöriga till nationellt program och bland pojkarna var 91,7 procent behöriga. Andelen elever behöriga till nationellt program för riket var 89,6 procent.

Enligt Skolverkets analysverktyg SALSA, där hänsyn tas bland annat till föräldrarnas utbildning och andelen elever med utländsk bakgrund, uppnådde eleverna år 2004 ett meritvärde om 223 vilket är högre än modellberäknat meritvärde som är 203. Meritvärde för hela riket är 206,9. Inspektörerna bedömer att eleverna i Sotenässkolan utvecklar kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Flickorna vid Sotenässkolan har ett högre meritvärde än pojkarna. Lärarna beskriver de flesta av flickorna som antingen ambitiösa med höga resultat eller ointresserade av sina skolresultat. Pojkarna är som grupp mer varierad och har en betydligt vidare spridning. Enligt inspektörerna bör skolan uppmärksamma skillnaden mellan pojkars och flickors betygsresultat för att finna orsaker och åtgärder om så behövs för att säkra likvärdigheten i utbildningen.

Rektorn förklarar att elevernas goda resultat är en effekt av de resurser och prioriteringar skolan gör för eleverna. Vid intervjuer uppger föräldrar att de är nöjda med och har förtroende för det arbete som bedrivs av Sotenässkolans personal. Föräldrarna tycker att de får god information om elevernas utveckling i samband med utvecklingssamtal. De uttrycker också uppskattning över de tillfällen då de haft möjlighet att samtala med samtliga undervisande lärare.

Resultatet av Skolverkets nationella prov visar att eleverna uppnår goda resultat i svenska, engelska och matematik. När det gäller betyg i matematik finns en skillnad mellan elevernas resultat vid de nationella proven och elevernas slutbetyg. År 2005 hade 16,8 procent av eleverna inte uppnått målen för godkänt i matematik vid de nationella proven i årskurs 9. I slutbetygen för årskurs 9 hade dock endast 4 procent av eleverna bedömts inte uppnått målen för betyget godkänd i ämnet. Inspektörerna anser att skolan bör analysera skillnaden mellan resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 9 och elevernas avgångsbetyg från grundskolan i ämnet matematik.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i läroplanen, Lpo 94, och i andra författningar för grundskolan. Inspektörerna bedömer att verksamheten fungerar väl inom de granskade områdena men vill särskilt ta upp följande.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt 1994 års läroplan för det offentliga skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) skall alla som arbetar i skolan medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den egna gruppen. För Sotenässkolan finns ett handlingsprogram mot kränkande behandling, där bland annat nolltolerans för alla former av kränkande behandling är målet. Personalens gemensamma policy är att alltid uppmärksamma och reagera på olämpliga handlingar eller ordval. Lärarna gör en gemensam massiv insats vid behov, där alla är synliga och reagerar. Enligt de elever inspektörerna talar med är skolan en trygg miljö. Kränkningar av elever kan förekomma men mobbning förekommer numera i liten omfattning, enligt uppgifter från såväl elever som personal. Ett faddersystem, där elever i årskurs 9 är faddrar för elever i årskurs 7, har påbörjats under höstterminen 2005. Eleverna säger att de är mycket nöjda med faddersystemet. Inspektörerna konstaterar vid besöksdagarna att det arbete med normer och värden som bedrivs på skolan har resulterat i en god stämning. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör dock även omfatta kränkningar som äger rum mellan personal och elever.

För att skapa en trevlig miljö och för att medvetandegöra eleverna om vårt miljöansvar är alla eleverna organiserade, av sina respektive lärare, för att ta ansvar för återvinning av papper, flaskor och kompostmaterial. I många klassrum och korridorer finns växter utplacerade och bilder uppsatta.

Personalen ser föräldrar i skolan som en tillgång i det dagliga arbetet. Klassveckor planeras där föräldrar från respektive klass är särskilt välkomna. Föräldraveckor har, enligt rektorn, varit positivt. Det uppskattas av många föräldrar och innebär att fler vuxna finns på skolan.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Inom matematikundervisningen förekommer så kallad nivågruppering, det vill säga att eleverna väljer ambitionsnivå. De kan välja nivå, enligt lärare och elever, vilket innebär att eleverna kan ingå i den grupp som för tillfället känns mest utvecklande.

Ämnesövergripande arbete förekommer exempelvis i form av temaveckor. Lärare ur ett arbetslag beskriver hur de under en fyraveckors period arbetat med tema antiken och då integrerat flera samhällsorienterande ämnen och svenska. Personalen redovisar att målet med ämnesintegrationen är att få eleverna att

tydligare känna kopplingarna mellan olika skolämnen. Ämnesintegrering sker framför allt genom skolans profilering ”kust och hav”. Lärare berättar att skolans profilering finns med i samtliga ämnen dels i form av schemabrytande verksamhet, dels i de teoretiska ämnena. Skolans profilering innebär bland annat att skolan har en egen sjöbod i Kungshamn och egna båtar. Elever kan välja att ta förarintyg och senare skepparexamen. Alla elever i årskurs 8 erbjuds att under tre dagar segla som besättning på skonaren Kvartsita från Fiskebäckskil. Satsningen är också ett betydelsefullt inslag i det sociala arbetet med klassen. Eleverna behöver, enligt personalen, i högre grad förankra sin kunskap med verkligheten utanför skolan, vilket ämnesintegration ger ökade möjligheter till. Eleverna uttrycker att de kan påverka den egna utbildningen i olika hög grad. De kan ge exempel på några ämnen där de kunnat föreslå stoffurval och redovisningsformer. Eleverna anser att graden av inflytande ofta är beroende av den enskilde läraren.

I samband med elevens val, den s.k. VIP-tiden, varje onsdag förmiddag har eleverna möjlighet att påverka vad de vill arbeta med, eventuellt behöver träna mera på eller vill fördjupa sig i. VIP är skolans egen förkortning av ”viktigt med individuell planering”.

Enligt rektorn arbetar skolan aktivt för att öka elevernas möjligheter till inflytande. Inspektörerna bedömer emellertid att elevernas möjligheter till inflytande, delaktighet och ansvarstagande bör utvecklas, så att alla elever enligt Lpo94 ges möjlighet till inflytande över sitt lärande.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Ett arbete med individuella arbetsplaner (IUP) pågår i ett kommunövergripande perspektiv. IUP kommer att omfatta skolans samtliga ämnen. Personal träffas i ämnesgrupper och bearbetar de nationella kursplanerna från 7-16 år. Kommunen har beslutat sig för att arbeta utifrån ett gemensamt material. IUP finns för närvarande för några elevgrupper i Sotenäs kommun till och med årskurs 3. Elevens utveckling i svenska, engelska och matematik har hittills dokumenterats tillsammans med elevens sociala utveckling.

När det gäller bedömning och betyg säger lärarna på Sotenässkolan att de dokumenterar elevernas arbete och kunskapsutveckling, men ännu inte på ett systematiskt sätt. Inspektörerna bedömer att en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling bör utvecklas. Lärarna träffas ämnesvis för att diskutera bedömningar och hur de tolkar skolans lokala betygskriterier. Lärarna uttrycker vikten av att konkretisera betygskriterierna, så att eleverna vet vad som krävs. Sotenässkolans betygskriterier finns tillgängliga för alla på skolans hemsida och delas ut till eleverna vid terminsstart. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta vidare för att förtydliga läroplanens och kursplanernas mål för eleverna. Eleverna känner till betygskriterier i de olika ämnena, men de säger sig inte ha kännedom om läroplan, kursplaner och kursplanernas mål, vilket minskar elevernas förutsättningar att medverka och vara delaktiga i skolans inre arbete. Ett flertal elever uttrycker att de har bra lärare och betygen upplevs som rättvisa. Lärarna är positiva till utbyte med skolor i andra kommuner, när det gäller kvalitetssäkring av betyg. Idag förekommer inget utbyte, men försök har gjorts. Inspektörerna bedömer således att kvalitetssäkring av betygen bör utvecklas.

Inspektionen visar att de elever som är i behov av stöd också får stöd.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Sotenässkolan har en kvalitetsredovisning som innehåller mål, syfte och förbättringsåtgärder. Arbetslagens utvärderingar är ett av underlagen till skolans kvalitetsredovisning. Varje arbetslag beskriver sina gemensamma mål och utvärderar dessa vid två tillfällen under läsåret. Ledningen av pedagogiskt utvecklingsarbete och övrigt kvalitetsarbete leds av rektorn på ett övergripande plan men arbetslagen tar det faktiska ansvaret för att det kommer till stånd. Flera ur skolans personal anser att rektorn är drivande i pedagogiska frågor även om de också upplever att många direktiv kommer uppiifrån och inte alltid är förankrade i verksamheten. Personalen upplever att Sotenässkolan är en skola i utveckling och tycker att de arbetar på en skola som de kan vara stolta över. Inspektörerna anser att skolan har ett väl fungerande system för kvalitetssäkring.

Skolledning och intern kommunikation

Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn har arbetat som rektor på Sotenässkolan i fyra år och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Under höstterminen 2004 anställdes en ny biträdande rektor. Skolans ledningsgrupp består av rektorn, biträdande rektor, skolans utbildningssekreterare samt schemaläggare. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med verksamheten. Rektorn är engagerad och väl känd av föräldrar och elever. Eleverna är positiva till ledarskapet och uppskattar att rektorn är närvarande i skolans vardag.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som grundskolan skall erbjuda, information om utbildning; personal samt läromedel, pedagogiska materiel och utrustning. Bestämmelser finns i skollagen.

Sotenässkolan deltar i försöksverksamhet med utbildning utan timplan. Skolans nuvarande rektor var inte anställd vid skolan när ansökan gjordes och upplever att hon övertagit detta projekt. Försöket har inneburit smärre förändringar i skolans verksamhet bland annat har elevernas tid i ämnet idrott och hälsa utökats. Den s.k. VIP-tiden varje onsdag förmiddag är ett annat exempel, då eleverna har möjlighet att fördjupa sig i ett eller flera ämnen.

Tillgången till personal är god. Sotenäs kommun har som målsättning att klasstorleken inte skall vara större än 20 elever. Skolan har under innevarande läsår 2005/2006 totalt 30 lärare anställda. Av dessa saknar, enligt uppgift från Sotenässkolan, 5 lärare lärarutbildning. Ytterligare 6 lärare saknar ämnesfördjupning i de ämnen de undervisar i. Skollagen föreskriver att skolan skall använda lärare som har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, om sådan personal finns att tillgå.

Inspektörerna bedömer att lokalerna är ändamålsenliga och i vissa delar av mycket god kvalitet. Utemiljön uppfattas av eleverna som torftig.

Lärarna önskar tillgång till fler läromedel, men eleverna säger sig vara nöjda.

Datum

Ort

2006-02-13

Göteborg

Ulla-Britt Norin

Eva Wallentin